

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” (în continuare – SIA REPC) este elaborat de către Ministerul Mediului. Proiectul a fost prezentat spre coordonare prealabilă Agenției de Guvernare Electronică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii este elaborat în temeiul prevederilor art. 30 din Legea nr. 277/2018, privind substanțele chimice (Monitorul Oficial nr.49-58/109 din 15.02.2019) și art. 22 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial nr.6-12/44 din 01.01.2004) cu modificările ulterioare. Conform art.7⁶, alin. (1) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat, documentarea sistemelor și resurselor informaționale de stat este obligatorie. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează că documentele sistemelor și resurselor informaționale de stat sunt: a) conceptul sistemului informațional, în care să fie definite spațiul funcțional, structura organizatorică, spațiul informațional, spațiul tehnologic, securitatea sistemului informațional și protecția informației; b) caietul de sarcini al sistemului informațional, care include cerințele funcționale și tehnice în conformitate cu care se creează sistemul informațional; c) regulamentul resursei informaționale, care să cuprindă reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale; modalitatea de ținere a resursei informaționale; procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor; procedura de interacțiune cu furnizorii de date; măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale. Prin urmare, atât regulamentul cât și conceptul SIA REPC sunt condiții indispensabile pentru punerea în aplicare a sistemului informațional.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Legea privind substanțele chimice stabilește un cadru unic de reglementare și abordări de bază ale managementului substanțelor, amestecurilor și produselor chimice pentru plasarea pe piață a acestora, în vederea protecției mediului, sănătății omului, animalelor și altor organisme vii. Totodată legea prevede crearea și menținerea unei resurse informaționale specializate privind produsele (substanțe sau amestecuri) chimice plasate pe piața Republicii Moldova. Astfel SIA „REPC va permite gestionarea proceselor de înregistrare a produselor chimice, recepționare și procesare a rapoartelor anuale ale producătorilor și importatorilor de produse chimice, precum și autorizării plasării produselor chimice pe piața, sporind esențial eficiența interacțiunii între autoritățile publice implicate în procesul de management și monitorizare a produselor chimice.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede modificarea Hotărârii de Guvern nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”. Conceptul tehnic al SIA REPC prezintă o viziune asupra creării și funcționării spațiului informațional al domeniului de înregistrare și evidență a substanțelor și produselor chimice, plasate pe piața a Republicii Moldova. Conceptul include scopul, obiectivele, sarcinile, principiile, caracteristicile de bază, aspectele funcționalității și arhitectura conceptuală ale sistemului, precum și specificațiile ce țin de interoperabilitatea cu alte sisteme informaționale automatizate de stat.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Nu au fost identificate măsuri alternative de intervenție.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
SIA REPC va permite îmbunătățirea practicilor de gestionare a datelor despre produsele chimice introduse pe piața Republicii Moldova, în care vor fi indicate proprietățile toxice, fizico-chimice, activitatea biologică, transformarea în mediu, normative igienice și ecologice. Sectorului public va avea la dispoziție un îndrumar despre produsele chimice produse, importate, exportate și plasate pe piața Republicii Moldova, care va reduce considerabil timpul și resursele necesare pentru verificarea și actualizarea informațiilor aferente domeniului, va facilita schimbul de informații între entități, prin interoperabilitatea sistemului cu alte sisteme informaționale de stat, prin servicii de rețea și prin platforma de interoperabilitate MConnect.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, se va efectua din contul și în limitele mijloacelor financiare alocate anual Ministerului de la bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Măsura propusă nu implică costuri de conformare pentru mediul de afaceri. SIA REPC va deveni un suport tehnic pentru sectorul privat, prin digitalizarea și centralizarea datelor despre produsele chimice plasate pe piața Republicii Moldova. Integrarea cu alte sisteme informaționale va facilita schimbul de date, va permite sectorului privat să întreprindă acțiuni coerente și eficiente de adaptare, reducând timpul și costurile pentru colectarea datelor proprii.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Proiectul este elaborat în contextul art.22 lit. c) și d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și alte acte normative care vizează modul de elaborare și funcționare a sistemelor informaționale, urmărind inclusiv implementarea măsurilor de securitate a datelor cu caracter personal în conformitate cu reglementările existente. Activitățile privind colectarea, procesarea și stocarea datelor vor respecta prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial nr.170-175/492 din 14.10.2011), cu modificările ulterioare iar jurnalizarea evenimentelor în sistem va asigura transparența și controlul utilizării datelor, reducând riscul de acces neautorizat sau utilizare abuzivă.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Prezentul proiect vine să asigure accesul tuturor persoanelor la informația despre produsele chimice plasate pe piața Republicii Moldova, asigurând astfel echitatea și egalitatea de gen în accesul la servicii.
4.5. Impactul asupra mediului
Este bine știut că sănătatea, bunăstarea fizică și psihică a oamenilor depinde în bună măsură de viața în cadrul unui mediu curat și nepoluat. Dreptul omului la un mediu sănătos și protejat este

un drept subiectiv atât universal (global, colectiv) cât și individual, este considerat ca fiind un drept din categoria drepturilor fundamentale ale omului.

În prezent, există tot mai multe probleme și îngrijorări legate de efectele negative pe care poluarea și schimbările climatice, tot mai vizibile de la an la an, le aduc nu doar asupra populației ci și asupra întregului ecosistem. Produsele chimice prezintă un risc major pentru mediu și sănătatea umană, managementul și monitorizarea acestora este de datoria tuturor factorilor responsabili.

Tratatele internaționale în domeniul de gestionare a substanțelor chimice la care Republica Moldova este parte (Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenți, Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștință de cauză, aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, Convenția Minamata cu privire la mercur, precum și Cadrul Global pentru Substanțe Chimice) ne obligă la o gestionare durabilă a substanțelor chimice pe întreg ciclul de viață, ceea ce presupune reducerea impactului și efectelor substanțelor chimice asupra mediului ambiant și sănătății populației. În acest sens, la nivel național a fost aprobat Programul de management durabil al substanțelor chimice pentru anii 2023-2030 (Hotărârea Guvernului nr. 816/2023) care cuprinde obiectivele și prioritățile naționale pentru dezvoltarea sistemului de management durabil al substanțelor chimice de-a lungul întregului ciclu de viață și are drept scop dezvoltarea unui sistem durabil de management al substanțelor chimice din punct de vedere legislativ, instituțional, tehnic și informațional pentru reducerea și eliminarea impactului substanțelor chimice asupra mediului și asupra sănătății populației.

Drept urmare operaționalizarea SIA REPC va permite includerea și procesarea informațiilor despre produsele chimice introduse pe piața țării, în care vor fi indicate proprietățile toxice, fizico-chimice, activitatea biologică, transformarea în mediu, normative igienice și ecologice la etapa producerii, importului, exportului, transportării și utilizării produselor chimice în Republica Moldova.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova” nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, nu urmărește drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul va fi supus avizării și consultării publice conform art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Mediului, la compartimentul „Transparență decizională/Proiecte de documente”, inclusiv pe pagina web <http://www.particip.gov.md>.

Proiectul a fost consultat în prealabil cu Agenția de Guvernare Electronică, a fost definitivat conform propunerilor și obiectivelor prezentate.

În subsidiar, proiectul se propune a fi supus avizării cu următoarele autorități publice/instituții publice:

- Cancelaria de Stat;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Finanțelor

- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Sănătății;
- Agenția de Mediu;
- Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice;
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;
- I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”;
- I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 535/2020 pentru aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”, urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la acte normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Este necesară elaborarea și prezentarea spre aprobare Guvernului Regulamentului privind modul de ținere a Registrului produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova, format în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

SIA REPC la moment este deținută de Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice, autoritate administrativă din subordinea Ministerului Mediului. După reorganizarea Agenției de Mediu, autoritate administrativă din subordinea Ministerului Mediului, dreptul de deținător va fi preluat de către Agenția de Mediu.

Implementarea SIA REPC va conduce la o mai bună protecție a sănătății umane și a mediului, prin îmbunătățirea coordonării la nivel național a gestionării substanțelor chimice și va oferi o interfață unică pentru importatori, producători, exportatori, publicul, autorități și alte părți interesate pentru toate activitățile legate de gestionarea substanțelor chimice.

Pentru aceasta este necesar adoptarea unui set de măsuri organizatorice și tehnice pentru asigurarea funcționării eficiente și sigure a sistemului precum: formarea utilizatorilor și implementarea procedurilor de utilizare prin organizarea sesiunilor de instruire în baza ghidurilor elaborate pentru utilizatori, asigurarea unui serviciu de suport tehnic pentru utilizatori, implementarea unui sistem de monitorizare a funcționării sistemului informațional, care să asigure disponibilitatea constantă și performanța optimă a sistemului informațional lucru care va permite identificarea rapidă a eventualelor deficiențe și remedierea acestora în timp real.

Ministru

Sergiu LAZARENCO

Ex.: Anatolie Andrițchi
e-mail: anatolie.andritchi@mediu.gov.md
tel. 022 204-590